

Dosarul nr. 2ra-1210/23
2-22026638-01-2ra-29082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Mămăligă)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, M. Anton, V. Cotorobai)

Î N C H E I E R E

17 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componență:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Mariana Ursachi
Oxana Parfeni

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vitalii Moroz,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Liudmila Moroz împotriva lui Vitalii Moroz cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Vitalii Moroz, casată parțial hotărârea din 04 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării cheltuielilor de judecată și, în această parte, pronunțată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 23 februarie 2022, Liudmila Moroz, reprezentată de avocata Oxana Ivanov, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalii Moroz cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Liudmila Moroz, reprezentată de avocata Oxana Ivanov, a indicat că la 31 octombrie 2018, a fost desfăcută căsătoria cu Vitalii Moroz, fapt confirmat prin certificatul de divorț nr. D-IV0843136, trecut în registrul actelor de divorț cu nr. 596, eliberat de Serviciul stare civilă Botanica, mun. Chișinău.

A menționat că din căsătorie au doi copii XXXXX, născut la XXXXX și XXXXX, născută la XXXXX.

La momentul desfacerii căsătoriei nu a fost stabilit domiciliul copilului minor XXXXX și nici nu a pretins pensia alimentară, fiind asigurată de pârât că el va avea grijă de copii.

A precizat că la momentul actual copilul minor XXXXX se află în grija și la întreținerea sa, totodată având în vedere condițiile de trai adecvate pentru educația și dezvoltarea intelectuală a copilului, reieșind din interesul acestuia, a considerat că urmează a fi stabilit cu ea domiciliul copilului minor.

Totodată, a relatat că pârâtul nu își onorează obligațiunile față de copilul minor.

În drept, reclamanta și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 2, 35, 37, 38, 58, 63, 74, 76 din Codul familiei, art. 96 alin. (1), 166, 167 din Codul de procedură civilă.

Reclamanta a solicitat stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, cu mama Liudmila Moroz, încasarea de la Vitalii Moroz în beneficiul său a pensiei pentru întreținerea copilului minor XXXXX, în mărime fixă de 2 000 de lei lunar și compensarea cheltuielilor de judecată în sumă de 5 500 de lei.

Prin hotărârea din 04 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Liudmila Moroz.

A fost determinat domiciliul copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, cu mama Liudmila Moroz.

S-a încasat de la Vitalii Moroz în beneficiul Liudmilei Moroz pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime bănească fixă de 2 000 de lei lunar, începând cu 23 februarie 2022 și până la atingerea majoratului copilului, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 3 100 de lei suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii și asistență juridică.

În rest, au fost respinse pretențiile ca neîntemeiate.

S-a încasat de la Vitalii Moroz în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 720 de lei (f. d. 59, 64-69).

În susținerea soluției adoptate, instanța de fond a reținut că în ședința de judecată, pârâtul Vitalii Moroz și-a exprimat acordul că domiciliul copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, să fie stabilit cu mama Liudmila Moroz.

Totodată, instanța de fond a stabilit că potrivit avizului Direcției pentru protecția drepturilor copilului sectorul Botanica mun. Chișinău nr. 61/12-858 din 03 septembrie 2022 cu privire la determinarea domiciliului copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, mama Liudmila Moroz dispune de toate condițiile necesare pentru creșterea, întreținerea, educația și instruirea copilului său (f. d. 40-42).

În atare circumstanțe, instanța de judecată a considerat că este necesar a determina domiciliul copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, cu mama Liudmila Moroz.

Având în vedere obligația legală a pârâtului, în virtutea calității sale de părinte, să acorde copilului său XXXXX, o susținere materială care să îi asigure cel puțin condiții minime de existență, prima instanță a ajuns la concluzia de a încasa de la Vitalii Moroz în beneficiul Liudmilei Moroz pensia pentru întreținerea copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, în mărime bănească fixă de 2 000 de lei lunar, începând cu 23 februarie 2022, data depunerii cererii de chemare în judecată, și până la atingerea majoratului copilului.

Instanța de fond, analizând aportul avocatului la soluționarea speței, timpul și munca depusă de avocat, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, complexitatea cauzei și soluția instanței de admiterea parțială a acțiunii, a considerat oportun de a admite în parte cererea reclamantei Liudmila Moroz privind încasarea cheltuielilor de judecată și a încasa de la Vitalii Moroz în beneficiul

Liudmila Moroz suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, care se apreciază ca fiind reale, necesare și rezonabile.

Totodată, potrivit ordinului de încasare a numerarului din 21 februarie 2022, Liudmila Moroz a achitat taxa de stat la depunerea acțiunii în sumă de 100 de lei (f. d. 2).

Prin urmare, instanța de fond a considerat că urmează a fi încasată de la Vitalii Moroz în beneficiul Liudmilei Moroz suma de 100 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest, pretențiile urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Vitalii Moroz, casată parțial hotărârea din 04 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării cheltuielilor de judecată și, în această parte, pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă, ca nefondată, cerința din cererea de chemare în judecată depusă de Liudmila Moroz împotriva lui Vitalii Moroz, în partea compensării cheltuielilor de judecată (f. d. 94, 95-98).

În consolidarea soluției emise, instanța de apel a considerat că instanța de fond incorect și contrar prevederilor legale a dispus încasarea de la Vitalii Moroz în beneficiul Liudmilei Moroz cheltuielile de judecată în sumă de 3 100 de lei, suportate pentru achitarea taxei de stat la depunerea acțiunii și asistență juridică, iar în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 720 de lei.

Instanța de apel a constatat că reclamanta/intimata Liudmila Moroz a intentat acțiunea fără a înainta în prealabil față de Vitalii Moroz cerințele respective, privind stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a acestuia, deși, art. 63 și art. 74 din Codul familiei indică și încurajează soluționarea situațiilor de acest gen pe cale amiabilă.

Respectiv, în situația când pârâțul/apelant a recunoscut acțiunea reclamantei, fiind de acord cu ambele pretenții din cererea de chemare în judecată, adică atât cu faptul stabilirii domiciliului copilului minor cu mama, cât și cu cea de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor și cuantumul acesteia, instanța de fond nu urma a-l obliga la compensarea cheltuielilor de judecată, moment direct și expres indicat la art. 97 din Codul de procedură civilă.

Faptul recunoașterii pretențiilor se confirmă prin referința depusă în prima instanță de pârâțul Vitalii Moroz, prin care ultimul a informat instanța că nu a cunoscut despre aceea că reclamanta Liudmila Moroz l-a acționat în judecată cu acțiune, dar recunoaște pe deplin pretențiile din acțiune.

Drept urmare, instanța de apel a considerat că reclamanta/intimata Liudmila Moroz nu dispune de dreptul de a solicita încasarea cheltuielilor de judecată din contul apelantului/pârât Vitalii Moroz.

Totodată, instanța de apel a menționat că, deoarece pentru pretenția de încasare a pensiei de întreținere a copilului minor, reclamanta Liudmila Moroz, la depunerea acțiunii, a fost scutită în temeiul legii, iar pârâțul Vitalii Moroz nu poate fi obligat la suportarea cheltuielilor de judecată în baza dispozițiilor art. 97 din Codul de procedură civilă, nu va lua act de acest fapt și nu va încasa taxa de stat aferentă pretenției de încasare a pensiei.

La 10 martie 2023, Vitalii Moroz a declarat recurs împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel (f. d. 108-109).

În motivarea recursului, recurentul Vitalii Moroz a indicat că decizia instanței de apel este ilegală, deoarece instanța de apel urma să caseze integral hotărârea instanței de fond, din motivul încălcării normelor de drept material (nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată), cu remiterea cauzei spre rejudecare.

A precizat că din înscrisurile prezentate primei instanțe rezultă că ultimul domiciliu comun al părților este XXXXX, or. XXXXX, copilul fiind cetățean al Federației Ruse.

Reieșind din prevederile art. 157 alin. (1) și 160 din Codul familie, a considerat că instanțele de judecată urmau să aplice la soluționarea litigiului între părți legislația Federației Ruse.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la 27 iunie 2023, la adresa electronică a recurentului, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 99).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 10 august 2023, în termenul legal.

La 11 septembrie 2023, Liudmila Moroz a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Vitalii Moroz (f. d. 115-116).

La 02 octombrie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Direcția pentru protecția drepturilor copilului sec. Botanica mun. Chișinău a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de Vitalii Moroz (f. d. 117-118).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a învedera că, prin Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare 18 august 2023, cu excepția art. IV, V pct. 1-9 și 11-16 și art. VII – 01 septembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 318-321 art. 570 din 18 august 2023, au fost introduse modificări în Codul de procedură civilă, inclusiv la capitolul XXXVIII – Recursul, secțiunea a 2-a, recursul împotriva actelor de dispoziție ale curților de apel.

Conform art. XI alin. (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursurilor.

În această consecvență, se deduce că admisibilitatea recursului declarat de Vitalii Moroz împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, va fi examinată în baza temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare până la 01 septembrie 2023.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la art. 440 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Vitalii Moroz, este inadmisibil, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433,

completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de recurs).

În conformitate cu prevederilor art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs de către Vitalii Moroz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, verificând din oficiu, existența circumstanțelor expuse în art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, și anume dacă au fost săvârșite alte încălcări decât cele indicate ce ar constitui temei de declarare a recursului în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau dacă instanța de apel a apreciat probele arbitrar, sau dacă ar exista erori comise ce ar duce la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, nu a depistat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul

arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Mai cu seamă că prin cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 04 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, Vitalii Moroz a solicitat admiterea apelului și casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea privind încasarea cheltuielilor de judecată suportate de Liudmila Moroz, emițând o nouă hotărâre prin care acest capăt de cerere să fie respins ca neîntemeiat (f. d. 71-72, 84-87).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Vitalii Moroz nu a fost folosită calea apelului prevăzută de lege împotriva hotărârii din 04 octombrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea prin care a fost determinat domiciliul copilului minor și s-a încasat pensia pentru întreținerea copilului minor.

În astfel de circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a aprecia recursul declarat de Vitalii Moroz, ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Vitalii Moroz împotriva deciziei din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni